

PROPRIETAR: SOC. AN. „UNIVERSUL” BUCUREȘTI, BREZOIANU 23-25 DIRECTOR ȘI AD-TOR DELEGAT, ION LUGOSIANU Inscris sub No. 163 Trib. Ilfov

ABONAMENTE: autorități și instituții 1600 lei particulare 12 luni 800 „ 6 luni 450 „

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI I Str. Brezoiuanu 23-25 TELEFON 3.30.10

Apare de 3 ori pe lună PREȚUL 24 LEI

ANUL LIII Nr. 28 MARTI 10 OCTOMBRIE 1944 Redactor responsabil: TRAIAN CHELARIU

GH. VĂNĂTORU

Natură moartă

PROBLEMA LIMBII

de DUMITRU IMBRESCU

Discuțiile asupra limbii, mai ales când la ele participă filologi și lingviști, s-au devenit în mod sigur... Limba noastră s'a bucurat întotdeauna de o deosebită aventură...

Se cunoaște exagerările școlii latiniste, care milita, prin expuneri și bine pregătite în școlile komei catolice... Se cunoaște și de cealaltă parte a limbii române, pe care o vorbesc și-au lăsat să se transforme...

Dar n'am locuit numai la un loc cu popoarele barbare... Lăsați, chiar după punerea temeliei organizării statale, n'am putut avea, din cauza așezării geografice încoace mare săvâ, pușcnița de a duce o viață tihnită și numai a noastră...

Prin urmare, adepții școlii latiniste ardelean, violent combătuți de Heliade, au toate că era și el în slujba unor principii eronate, precum și de către ceilalți cărturari și intelectuali munteni și moldoveni...

AMINTIREA LUI PAVEL DAN LAUTRĂAMONT

de ION STANCU

De șapte ori au înflorit în corole albe trandafirii, pe mormântul vigurosului scriitor ardelean Pavel Dan și tot aceea toamnă cu tristeți bacoviene și-au vărsat lacrimile respectului peste amintirile celui care a fost P. Dan...

Pavel Dan a fost un viguros scriitor epic. Dacă o moarte prematură nu l-ar fi răpit, azi aveam încă un romancier de talia unui Brebeanu sau Gib I. Mihăescu. Presupunerea aceasta de o reală certitudine, deși presupunerile au în ele ceva nesigur, nu cred că ar putea fi desmintă...

Artă lui Pavel Dan este un fel de notație plastică, un pastel epic, așa spune dacă genurile literare nu s'ar răscula în dorința lor de a fi autonome... Șerani din năvelele regretatului dispărut sunt, fără alterații sau impodobiri. Este deci o artă care tinde spre obiectivitate, esența oricărei compoziții de durată.

„Urcan bătrânul” este o năvelă de proporții care, alături de „Priveghiul”, publicată în revista „Gândirea”, și „În mormântul lui Urcan bătrânul” publicată în „Gând Românesc” al d-lui Ion Chinezu de la Cluj...

Utilitarismul, ca menire de căpetenie a creației literare, în speță deci: predominarea acesteia din urmă de către elementul moralizator-satiric; preponderanța elementului general asupra celui personal, având ca urmare atrofierea poeziei lirice...

Omniștii de autori — cu nume mai mult sau mai puțin cunoscute, respectiv rămășiți anonimi — ai unui ciclu de dialoguri în versuri, polemico-teologice, care mai toate trădează, ca origină, scrierile lui Platon...

Desechilibrul politic din anul 1846 au constituit decorul — semnificativ pentru unii — al năstirii lui Isidore Ducasse la Montevideo.

Crâmul — geografic și spiritual — cosmopolit și frenetic, pentru aceiași „unii” rămânând tot o prezență semnificativă. Prin climat geografic s'ar înțelege bizarul amestec, pe același teritoriu, de rase și popoare, ceea ce înseamnă totodată și conflict...

Opera lui Pavel Dan miroase a câmpie, a frunză verde, cântec de jale și suspin. Este un mare peisaj, brodat din culori și nuanțe diverse, cu ierburii și triliuri de priveghițoare. În năvelele lui Pavel Dan găsim case de la țară, cu arhitectonica lor simplă, poetică și generatoare de nebulnite energii.

Când scriitorul merge cu inspirația la oras, se pierde în anonim, nerealizând ceva tragic. Penelul lui Pavel Dan a fost lucrat pentru livadă și pașigile. O singură dată a redat expresiv și cu umor o anumite lume de oras, în năvela „Corigențe” publicată în „Blajul”.

La șapte ani după moartea lui Pavel Dan, ne aducem iarăși aminte, de ceea ce primumus „creangă ruptă din trunchiul puternic al satului”, care nu este decât însuși Pavel Dan după propria lui confesiune.

I. A. TEREBEȘTI

TRAIAN BILȚIU-DĂNCUȘ

Chemare

Poezia polonă în secolul XVI

de MARIAN ZBASKI

tâi lauri pe tărâmul istoric (el este autorul „Cronicei sau Istoriei Lui-mii”, cea dintâi cronică a istoriei universale în limba polonă)... profunde cunoșcătoare al vieții orășenești polone, pe care a zugrăvit-o admirabil în lucrarea: „Convorbire între doi proceri noi”, considerată drept una din cele mai bune reprezentări ale acestui gen literar din epoca Poloniei îngelone.

prejurarea, că acest scriitor, care a isbit să iradiază, nu arareori, farmec și humor în distihurile latinești ale „Roxolaniei” sale, ne-a oferit în schimb, zugrăvind în limba maternă meștegurile vistulane, o lucrare atât de stângace, cum este „Piașagul” (nelipsită totuși de meritul, de a fi un prețios material folcloristico-linguistic)...

„Tu me feras plaisir, ô, Createur, de me laisser épancher mes sentimens. Maniant les ironies terribles, d'une main ferme et froide, je t'avertis que mon cœur en contienda suffisamment, pour m'attaquer à toi, jusqu'à la fin de mon existence...”

(Urmare în pag. 2-a)

(Urmare în pagina 3-a)

(Urmare în pag. 2-a)

NOTAȚII TEATRALE

Natura intimă, limitările și dificultățile pe care arta dramatică singură și le ridică

LAUTREAMONT

(Urmare din pag. 1-a)

IV

de ALEXANDRU DRĂGHICI

Pentru a face să fie mai bine înțelese unele arături din articolele precedente...

Și în acest caz, mulți nici nu s'ar putea hotărî să-și piardă vremea...

de ordin cu totul dar cu totul general, rămânând ca toate constatările și pezierile necesare să li se dea atunci când ele vor fi rețelute.

DE CE?...

Ne silește la o întrebare lipsă de activitate a Asociației autorilor dramatice...

Și aceste reguli sunt acele pe care jiece om le are mai la îndemână: respectul și curiozitatea.

Obisnuit, ea se ține cam pe la sfârșitul lui Maj sau — cel mai târziu — la începutul lui Junie...

În condițiile acestea, măsura unei supravegheeri nu înseamnă o girare a libertății presei...

SUCCESS...

Ar însemna să neglijăm rostul acestei situații dacă am lăsa și pe mai departe nelămurit motivul...

„POLEMICI”...

Din largă libertate cu care se mândrește azi presa, se trage și o consecință...

Realegere d-lui George Vraca, în calitate de președinte al Sindicatului artiștilor...

Cuvința pe care regula ori căruia timp n-o numește altfel de cât poruncă...

Noi salutăm cu toată satisfacția acest nou succes al d-lui Vraca...

I. M. LEHLIU

Pe omenii trecuții și pe cei ocizienți îi știa Lautréamont. Reminiscența aventurii sale în sub-conștient...

ION STANCU

Desigur că multe versuri și multe imagini sunt superflue, dar arta în general este lucrul!

Deși în general și în special în „Prometeu înălțat” se simte cel mai vizibil această intruziune...

Pe care, însă, o poate face orice profesor de liceu, și pe care, de multe ori, o dă și ca temă elevilor?

În fața camerei mele, în zărea însângărată, se profilează plopii. În șirul lor se află o punte.

„BULEVARDUL

Deși în general și în special în „Prometeu înălțat” se simte cel mai vizibil această intruziune...

Pe care, însă, o poate face orice profesor de liceu, și pe care, de multe ori, o dă și ca temă elevilor?

Pe care, însă, o poate face orice profesor de liceu, și pe care, de multe ori, o dă și ca temă elevilor?

De aproape miezul nopții, Bucureștii ard. Mirosul de ars ajunge până aci. Fereastră mea dă înspre o grădină neînțeleasă...

Știu că atunci când am venit aici, imi spunea Ami, grădina se și umpluse! E lume care staționează acolo toată ziua...

Pe care, însă, o poate face orice profesor de liceu, și pe care, de multe ori, o dă și ca temă elevilor?

Pe care, însă, o poate face orice profesor de liceu, și pe care, de multe ori, o dă și ca temă elevilor?

Pe care, însă, o poate face orice profesor de liceu, și pe care, de multe ori, o dă și ca temă elevilor?

PROBLEMA LIMBII

(Urmare din pag. 1)

În zadar s'ar fi elaborat sisteme de limbă, rezultate ale unor savante calcule de laborator...

adevărată noastră limbă literară și i-a asigurată un prestigiu necontestat de limbă europeană...

Limba noastră limbă literară și i-a asigurată un prestigiu necontestat de limbă europeană...

Ami intrase, cu brațele pline de flori. Chipul îi era îmbujorat. Pieptul îi fremăta...

Micș fluturi de argint înfășurau de nouăși albi apar sus în soare. Apoi o strălucire de ace de gramofon și o năruire ascuțită care brăzdează văzduhul.

DUMITRU IMBRESCU

